

jarenlange ziekenhuis-ervaring beschikt, mist voor de gewone praktijk nog de noodige routine, het omgekeerde geldt eveneens". Het is wellicht daarom, dat de afdeeling Zeeuwsch-Vlaanderen oostelijk deel in de toelichting op haar voorstel (zie bldz. 871 van n°. 13, *Ned. Tijdschr. v. Geneesk.*, 1905, Eerste Helft) de meening voorstond, dat het gewenscht was, dat de jonge arts eerst eenigen tijd in een ziekenhuis, en dan eenigen tijd in de gewone praktijk onder toezicht zou werken. Het is om die reden, dat onze commissie vermeerdering der praktische bekwaamheid wilde doen verkrijgen, hetzij in ziekenhuizen, hetzij onder leiding van artsen met uitgebreide praktijk.

Men zal licht inzien, dat onze commissie meer voelt voor de bedoeling van het schrijven van den heer VAN BRERO (zie *Ned. Tijdschr. v. Geneesk.*, n°. 22, 1910, Eerste Helft, bldz. 1650), mits deze praktische oefeningen plaats vinden nà het artsexamen. Gemakkelijk zou de uitvoering van dit denkbeeld niet gaan, en wellicht zou het uitzenden van jonge artsen in de stads-praktijk bezwaar ontmoeten bij de gevestigde geneesheeren. Verscheidene bezwaren zijn aan de door den heer VAN BRERO voorgestane regeling verbonden. In beginsel echter kunnen wij ons met die regeling vereenigen; zij sluit zich aan bij wat wij voorstaan: de jonge arts bekwame zich, nà het arts-examen en vóór zijn vestiging, nog verder in en door de praktijk.

Met onzen dank voor de plaatsing, namens de blijvende commissie voor het praktische en het aanvullende geneeskundig onderwijs

Utrecht, }
Laag Soeren, } 6 Juni 1910.

C. A. PEKELHARING, *voorzitter.*

J. C. M. HARTMAN, *secretaris.*

PRAKTISCH-GENEESKUNDIGE OPLEIDING.

Na lezing van dr. DE JAGER's meening over de geneeskundige opleiding (*Tijdschrift* van 4 Juni 1910) veroorloof ik mij ook eenige opmerkingen aangaande dit onderwerp te maken. In tegenstelling met genoemden collega stel ik mij op het standpunt, dat verbetering der praktische opleiding noodig is. Ik heb zelfs nooit geweten, dat dit niet een algemeen gevoelde behoefte is.

Sinds 7 jaren help ik de a.s. semi-artsen bij hun praktische oefeningen aan het materiaal van het gemeente-ziekenhuis. Daarbij heb ik dan ook steeds kunnen opmerken, dat de ruime theoretische ontwikkeling een groot gemak bij het verkrijgen van praktische ervaring was. Wie echter bij de goede theoretische kennis een *grootte mate* van praktische ervaring krijgt, zal hiervan niet anders dan voordeel kunnen trekken.

Het feit, dat ik al deze jaren bijna voortdurend praktikanten te gast heb gehad, bewijst m. i. de behoefte aan mijn materiaal. Behalve deze behoefte hebben de studenten nog andere redenen om hulp der gemeente-ziekenhuizen in te roepen. Er is daar een vaster geneeskundig personeel dan aan de ziekenhuizen der rijks-universiteiten; en waar uit den aard der zaak zeer veel klinische hoogleeraren geen tijd hebben om zich steeds persoonlijk met al hun leerlingen bij de dagelijksche praktische oefeningen zelf te bemoeien, zoeken vele studenten gaarne onze voorlichting. Een bezwaar kan hiertegen toch ook niet bestaan. Toch bestaat dit op het oogenblik in het feit, dat ons

onderricht zoo geheel en al buiten het verband met het universitaire onderwijs geschiedt.

De gemeentelijke ziekenhuizen zullen niet in de plaats der universiteitsklinieken moeten komen. Ook de heeren HIJMANS VAN DEN BERGH en DE JOSSELIN DE JONG stellen zich voor, dat de gemeentelijke klinieken de universitaire zullen aanvullen. De hogeschool zal steeds het centrum van de geheele studie in de geneeskunde moeten blijven, doch men zou van ons gebruik kunnen maken, door onder de vaste geneesheeren der gemeentelijke ziekenhuizen diegenen aan te wijzen, die zich persoonlijk met de praktische opleiding zullen kunnen en willen bezighouden. Hoe deze aanwijzing zal geschieden, is een zaak, die later geregeld kan worden, doch ook hierin stel ik mij voor, dat het advies der faculteiten van geneeskunde een hoofdfactor zal wezen.

Waren al onze universiteiten in groote steden gevestigd, dan zou een benoeming van meer privaat-docenten in de gevoelde behoefte kunnen voorzien. Onze kleine universiteitssteden bieden dezen docenten te weinig zekerheid voor een goed bestaan; men zoekt ook daarom de aanvulling der grootere centra.

De studenten, die nu onze hulp inroepen, zijn meestal door persoonlijke introducties tot ons gekomen; het zijn ook vaak diegenen, die na een reeds mislukt examen nieuw materiaal komen zoeken. Zou het niet alleszins eenvoudiger zijn, indien het vanzelf sprak, dat in de stedelijke ziekenhuizen praktikanten werkten, die daarheen werden gezonden door de hoogleeraren zelf? Juist het feit, dat de hoogleeraren dit zouden doen, geeft den student vertrouwen, terwijl de professoren zelf vertrouwen zullen hebben in hen, die zij zelf ook bevoegd tot het geven der lessen hebben geacht.

's-Gravenhage, 5 Juni 1910.

L. POLAK DANIELS.

KROPGEZWELLEN IN DE VECHTSTREEK.

Onlangs las ik in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, hoe prof. SPRONCK er de aandacht op vestigde, dat de vergrooting der schildklier in de laatste jaren in ons land vaker schijnt waargenomen te worden. Ik weet niet, welke streken prof. SPRONCK op het oog heeft, maar wel is het mij opgevallen, dat in de Vechtstreek zeer veel kropgezwollen voorkomen, die soms in het geheel geen, een andere maal weinig, maar vaak ook veel last veroorzaken, zoodat operatie noodzakelijk is. Naburige collega's merkten hetzelfde op. Misschien ware het wenschelijk, dat andere collega's ook in dit onderwerp gingen belangstellen, opdat kon worden uitgevischt, wat de oorzaak is van dit veelvuldig voorkomen van kropgezwel in de Vechtstreek. Is aan het drinkwater de schuld? Welk drinkwater dan? Want hier wordt gedronken Vechtwater, polderwater, regenwater en in de latere jaren, dank zij de betere hygiënische begrippen, water uit Nortonpompen.

Misschien voelt een doctorandus lust om over dit onderwerp een proefschrift te schrijven; materiaal zal hij voldoende vinden en welwillende collegae zeker ook wel. Ik ben tevreden als tengevolge van dit schrijven in deze zaak eenig licht wordt ontstoken.

Met dank voor de opneming
Nederhorst den Berg, Juni 1910,

Uw Dw. collega,
Dr. S. WARTENA,